

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Sententia Durandi rejicitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

qualitas est spiritualis, vel corporea. Non corporea, quia hæc non potest afficere animam; non spiritualis, quia hujus non est assignabilis causa, cum sibilus Serpentis non potuerit producere; in super ejusmodi qualitas non ablueretur per baptismum, nec subtraheretur Divina causalitati, quorum utrumque repugnat peccato originali.

§. II.

Expenditur opinio Catherini.

3. **A**mbrosii Catherini, Pighii, & Salmeronis doctrina est, peccatum originale formaliter consistere in præterito actuali peccato Adami parvulos extrinsecè denominante: quæ sententia docet primò peccatum originale nihil esse aliud, quam primam Adæ inobedientiam. Secundò, hoc originale peccatum esse unum idemque in omnibus, in Adamo quidem re ipsa, in cæteris verò imputativè. Tertio, nihil esse inhærens in parvulis, quod habet rationem peccati. Quarto, privationem justitiæ, reatum, & similia pœnam esse peccati originalis, non culpam.

Fundamentum hujus sententiæ est primò: Illud est originale peccatum, per quod mors intravit in mundum: sed per peccatum Adami personale mors tam animæ, quam corporis intravit in mundum: ergo ipsum est peccatum originale. Secundò: Illud est peccatum originale, quo in primo instanti conceptionis peccatores constituimur: sed per inobedientiam Adami sic constituimur peccatores, dicente Apostolo: *Per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi.*

Tertio: Illud est nostrum originale, quod Adam in nos transmisit: sed transmisit suum personale, vel actuale peccatum, non enim aliud transmisit, quam quod habuit; sed habuit actuale peccatum: ergo.

Quarto: Illud est nostrum originale, quo Adam nobis nocuit; sed per suam actualem inobedientiam nobis nocuit: ergo.

Huc applicant textus SS. PP. cum dicunt: *Quoniam non jejunavimus, exulamur a paradiso.* Basilius hom. 1. de jejun. *In casu primi hominis cecidimus omnes.* Bernard. serm. in Cœna Dom.

4. Contra hanc sententiam est primò: quia Concil. Araus. can. 2. nec non Trid. loco citato, dicunt peccatum transfundi in posteros, & eodem modo loquuntur de peccato, ac de morte: sed peccatum transfundi non est pura denominatio extrinseca, uti neque mortem transfere in genus humanum: ergo non potest salvari originale peccatum per puram denominationem extrinsecam.

Secundò. Idem Trid. sess. 6. c. 3. affirmat, homines dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahere, ut licet sit unum origine, sit tamen distinctum in singulis: sed ex mente Pighii & Catherini unum tantummodo esset peccatum originale commune omnibus, cum actuale peccatum Adami tanquam actus immanens ipsius non possit multiplicari in posteris.

Tertio. Concilium ibidem opponit comparative injustitiam, quam ex Adamo per generationem accepimus, gratiæ & sanctitati, quam à Christi

per baptismi regenerationem accepimus: ergo sicut ista est cuilibet baptizato propria, intrinseca, & distincta à sanctitate Christi, ita & injustitia, quam ex Adamo contrahimus, est cuilibet propria, intrinseca, & distincta à peccato Adami.

Quarto. Pœna damni, respondens culpæ originali, intrinsecè & sigillatim afficit omnes, qui sine baptismo decedunt: ergo similiter culpa originalis, cui illa proportionatur, debet esse intrinsecè recepta in singulis.

Quintò per baptismum intrinsecè mundatur, & abluimur à peccatis: sed hoc significat in proprietate verborum abluentionem alicujus maculæ intrinsecæ: ergo.

Fundamenta contrariæ opinionis peccati in confusione peccati originalis activi originans cum peccato originali passivo, & tantus causalium formalium.

Unde ad 1. Respondeo distinguendo majorem: Est peccatum originale originans, concedo; est peccatum originale, originatum, & passivè receptum, nego. Hoc enim est ipsa moraninæ; & sic distincta minore, nego consequentiam.

Ad 2. distingo majorem: Illud est nostrum originale peccatum, quo formaliter & intrinsecè peccatores constituimur, concedo; quo casualiter, & extrinsecè, nego majorem; sed per Adæ actuale peccatum constituimur peccatores casualiter & extrinsecè, concedo; formaliter & intrinsecè, nego minorem & consequentiam.

Ad 3. nego minorem, & probationem distinguo. Illud transmisit, quod habuit casualiter, concedo; formaliter, nego. Peccatum enim, quod formaliter habuit, cum esset actus immanens, transmitti non potuit.

Similiter ad 4. Illud est originale, quo Adam nobis nocuit, & nocet formaliter, concedo; quo nocuit casualiter, nego; vel subdistinguo: Est originale originans, & activè, concedo; originatum, & passivè, nego.

Ita & Basilius loquitur in sensu casuali, cum exilium à paradiso refundit in commestionem pomi prohibiti. D. verò Bernardus loquitur de casu, quo omnes in Adamo peccante ceciderunt in debito & potentia, non actu; extrinsecè, non intrinsecè.

§. III.

Sententia Durandi rejicitur.

Durandus in 2. dist. 30. q. 3. dicit, peccatum originale parvulorum formaliter consistere in reatu, seu dignitate carenti justitiæ originali, quæ carentia est pœna ipsorum.

Fundamentum habet in autoritate SS. Dionysii & Augustini; nam Dionysius de Div. nom. c. 4. asserit, puniri non esse malum, sed esse pœnâ dignum: ergo dignitas pœnæ est moralis malitia, ideoque sufficiens, ut formaliter constituat peccatum originale. D. verò Augustinus disputans contra Pelagianos sapius meminit, concupiscentiam in non baptizatis esse peccatum originale non ratione sui, sed ratione reatu ab juncti, & idem esse tolli reatum, ac tolli originale peccatum.

7. Sed contrā est: Vel per reatum intelligis obligationem ad pœnam, vel dignitatem ad illam subeundam; sed neutro modo potest in reatu peccatum originale consistere. Non in obligatione; partim quia hæc est à DEO, culpa non est à DEO; partim quia nemo ad pœnam obligatur à DEO, nisi culpabilis & dignus pœnā, adeo, ut obligatio prius culpam & dignitatem pœnæ supponat; partim quia potest à DEO tolli obligatio ad pœnam, remanente culpā. Non etiam in ipsa dignitate pœnæ, quia & ipsa dignitas pœnæ est proprietas culpæ, eandem naturā & ratione prius supponens, prout dictum in priori Tractatu de peccato personali: non enim ideo aliquis habet culpam, quia est dignus pœnā; sed ideo est dignus pœnā, quia habet culpam. Vel igitur iste reatus resultat in parvulo ex aliqua culpa verè ipsi inexistente, vel tantum, ex culpa extrinseca Adami; si primum, habetur intentum, præter reatum ad pœnam admittendam esse veram culpam in parvulis; non utique actualem; ergo originale. Si secundum, incidit in sententiam priori §. refutatam, nec multum differt à modo loquendi Pelagianorum, qui dicebant, nos solum quoad obligationem luendi pœnas Adæ peccatum participare.

8. Ad auctoritatem SS. Dionysii & Augustini Respondeo, pœnā dignum esse malum arguitivè & consecutivè, quia ex hoc arguitur aliquem esse culpabilem, cum pœna sit effectus & signum peccati; non verò esse malum constitutivè. Item D. Augustinum loqui de reatu radicali, qui est reatus culpæ, non pœnæ; nam culpam sapius hoc modo radicaliter, vel etiam metonymicè fumendo effectum pro causa appellari possum constat ex S. Script. ut Exod. 32. *Percussit DEUS populum pro reatu vituli.* Et Deut. 21. *Auferetur ab eis reatus sanguinis,* hoc est, culpa homicidii, quo modo loquendi etiam utitur Tridentinum sess. 5. de pecc. orig. can. 5. Verum relictiis hisce sententiis jam aniquatis,

§ IV.

Quadam sententiæ probabiles refelluntur.

9. Valde communis Recentiorum doctrina & conformis ad ea, quæ tradunt de peccato habituali, est, peccatum originale formaliter esse moralem concursum posterorum ad prævaricationem Adæ, iis inexistentem & intrinsecum non physicè, sed moraliter: sicut in adulto actus peccati semel commissus manet habitualiter, donec per penitentiam deleatur. Sic Lugo de penitentia Disp. 10. f. 7. n. 20. Suar. 1. 2. de pecc. D. 9. sect. 2. Granado, aliique plures. In qua sententia duplex est admittenda moralitas; una per quam voluntates posterorum fuerunt transfusa in voluntatem Adami; ita ut Adamo peccante posterius quoque moralem concursum præstiterint, & peccaverint in Adamo. Altera est, quòd sicut personale peccatum Adami post commissio-nem transit in habituale peccatum, & ipsum moraliter intrinsecè inquinavit; sic etiam ille concursus & actus posterorum, quamdiu per baptismum non remittitur, censetur in illis præsens, & intrinsecus moraliter.

R. P. Alexg. Theol. Schol. Tom. II.

Exponunt & probant suam sententiam tum aliarum refutatione, tum paritate peccati habitualis personalis; illud enim consistit in peccato proprio præterito non retractato, ita ut ex parte voluntatis connotet actum præteritum, ex quo habet quòd sit voluntarium, & negationem retractationis; ex alia verò nempe ex parte DEI connotet negationem condonationis: ergo similiter peccatum habituale originale constituendum erit in peccato Adami, non ut præcisè erat Adami personale peccatum, sed ut simul erat peccatum naturæ, & omnium posterorum, ex quo habet, quòd sit voluntarium, simulque in morali inhaerentia & præsentia, quæ constituitur ex negatione condonationis & remissionis Divina.

Confirmatur. Idem specie est peccatum originale in parvulis, quòd erat habituale peccatum in Adamo: sed peccatum habituale in Adamo consistebat in peccato præterito non retractato: ergo etiam in hoc consistit peccatum originale in parvulis modo explicato.

Sed contra hanc sententiam faciunt ea, quæ de 10. peccato habituali diximus in priori Tractatu, præcipuè quòd juxta Trid. peccatum originale sit macula verè intrinseca, quæ omnibus inest unicuique propria, & quòd parvuli, dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant ex vi propagationis carnalis, sicut fideles per renascentiam in baptismo gratiam Christi consequuntur: atqui in hac sententia nulla forma verè parvulis intrinseca & inhaerens ostendi potest, quæ lavacro baptismi verè abluatur: non enim sufficit dicere, esse moraliter intrinsecam; quidquid enim moralitatis assignaveris, est parvulo extrinsecum; videlicet ordinatio Divina de transfusione voluntatum in voluntatem Adami, peccatum ipsius, & negatio condonationis Divina: ergo ex nullo capite salvatur, quòd peccatum originale sit parvulis intrinsecum. Adde, quòd verba Concilii. [prout jam sup. tract. indicatum] sint in proprio sensu accipienda.

Inter Thomistas Godoyus cum Martinez aliis. Itaque citatis docet, peccatum originale consistere in aliqua moralitate positiva, quæ sit conversio in bonum commutabile, & averfio ab incommutabili bono.

Fundamentum petunt primò ex D. Th. hic a. 2. ubi cum in tit. art. quæsitisset, *mirum peccatum originale sit habitus?* resolvit esse habitum, non per modum activæ inclinationis, sed dispositionis, quæ natura bene vel malè se habet, idque comparat cum aegritudine, & in C. vocat *languorem animæ*, & ad 1. *habitu corruptum.*

Præterea inf. q. 113 a. 1. dicit, justificationem impii, quæ est transitus à peccato habituali ad gratiam, esse motum: atqui motus est inter terminos positivos.

Tandem q. 24. de Verit. a. 12. inquit: *Homo, qui est in peccato mortali, habitualiter peccato inhaeret, quamvis enim non semper habeat habitum vitii, quia ex uno actu luxuria habitus non generatur; voluntas tamen peccantis devotè incommutabili bono, bono commutabili quasi fini adhaeret. Et huiusmodi adhaerentis vis & inclinatio in eà manet, quousque iteratò bono incommutabili quasi fini adhaereat.*

L 1 a

Funda-